

[Carl P. Jensen.]

havde projektet altså kostet $3\frac{1}{2}$ mill. kr., og hans honorar havde været 70 000 kr. Ved sin dygtige indsats og sit grundige tidkrævende forarbejde sparer han altså bygherren for en halv million, men samtidig nedskæres hans eget honorar med ca. 10 000 kr.

Hvis man under disse forhold venter, at arkitekterne skal være dybt interesserede i at finde frem til nye byggemetoder, må man have ændret disse honorarregler, og det vil da også være helt i overensstemmelse med lovforslagets formålsparagraf.

Jeg vil gerne ved denne lejlighed, hvor vi taler om mulighederne for det utraditionelle byggeri, understrege, at jeg er dybt uenig med dem, der gang på gang har hævdet, at f. eks. Bellahøj-byggeriet var et misbrug af boligstøtteleven. Der var her tale om et forsøgsbyggeri, der måtte blive dyrt. Man betragtede her i et dristigt eksperiment nye veje, og de erfaringer, man her har indhøstet, har været banebrydende for nye byggemetoder, der nu har fået en placering og en betydning for beskæftigelsen af den ikke faglærte arbejdskraft, der ikke kan vurderes højt nok. Den pris, der er betalt for disse erfaringer, har ikke været for høj, og skal der endelig rejses kritik i forbindelse med dette byggeri, skal det være den, at det er helt urimeligt, at disse omkostninger skal belaste dette byggeri frem i tiden. Man burde her gøre op, hvor stor den eksperimentelle bekostning har været, og så een gang for alle skære denne omkostning væk.

Det er ikke mindst på baggrund af disse forhold, at dette byggeri har været medvirkende til den heldige udvikling, det såkaldte utraditionelle byggeri i den seneste tid er kommet ind i. Af den seneste opgørelse fremgår det, at af de godt 12 000 lejligheder, der i øjeblikket er givet statslånstilsagn til i Storkøbenhavn, og som er fremme på byggestadiet, udgør 28 pct. eller ca. 3 400 lejligheder utraditionelt byggeri, hovedsagelig med ikke faglært arbejdskraft. I Aarhus og Odense udgør den tilsvarende procentandel henholdsvis 13 og 25.

Denne tendens vil utvivlsomt fortsætte, såfremt vi i dette land kan nå frem til en lovgivning, der giver muligheder for en vis plan, først og fremmest i retning af en sæson-

udjævning, der vil give den faglærte arbejder en vis sikkerhed for, at vi i boligproduktionen ikke står overfor et enten—eller, men et både—og. Derfor er det udfra et beskæftigelsesmæssigt synspunkt også godt at se, at man søger at skabe lovhjemmel for at kunne igangsætte byggeriet under hensyntagen til den disponible arbejdskraft, omend en sådan regulering er mere end mangelfuld, sålænge boligbyggeri, sygehus- og skolebyggeri og alt andet offentligt byggeri må vige til fordel for privat byggeri, et problem, der er værd at tage under overvejelse.

Når det drejer sig om den del af forslaget, der vedrører støtte til boligbyggeriet, er det nyttigt at gøre sig klart, at man ikke her i landet så lidt som i de fleste andre lande kan undvære en støttelovgivning til fordel for den del af befolkningen, der, hvis den skal opretholde blot en rimelig levetid, ikke kan klare boligspørgsmålet uden økonomisk bistand. Det er da også lovens hovedprincip at råde bod på dette forhold, og der er i hvert fald for mit parti navnlig grund til at være tilfreds med de ændrede regler for det såkaldte social-filantropiske boligbyggeri.

Jeg vil gerne her understrege, at når den nugældende lov ikke har givet de resultater, man havde ventet af denne særlige form for støtte til de dårligst stillede, er grunden den ganske simple, at det har været forbundet med betydelige vanskeligheder for ikke at sige været umuligt at fremskaffe det fornødne tilskud fra virksomhederne og fra kommunerne.

Efter de nye regler foreslås statsstøtten forhøjet fra 15 til 25 pct., medens der fra anden side, inklusive kommunetilskud, nu kun skal fremskaffes ialt 10 pct. Mit parti ser hen til, at den mulighed, der herved er skabt, må kunne udnyttes på en sådan måde, at det bliver den håndsrekning, der meget snart må kunne hjælpe de dårligst stillede familier, der er særligt hårdt ramt af bolignøden; det er iøvrigt helt på linie med de synspunkter, som mit parti for ca. $1\frac{1}{2}$ år siden fremsatte.

Hvad angår de ændrede regler for støtte til det almennyttige boligbyggeri, skal jeg gerne erkende, at de forudsætninger, der var, da vi fik den nugældende lov i 1946, er ændret, og navnlig må det vel erkendes, at loven på visse områder har været udnyt-